

## ГРОМАДСЬКА (ПУБЛІЧНА) БЕЗПЕКА ЯК ЗАСАДНИЧИЙ БАЗИС ЕФЕКТИВНОГО ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВІД'ЄМНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Сьомін С. В., Комашко В.В., Піх Н. С.

### ВСТУП

Наша країна переживає надзвичайно складний та кровопролитний етап власного державотворення, який становить пряму загрозу самому існуванню Української нації. Понад 12 років (*починаючи з 20 лютого 2014 р.*) Україна боронить власну незалежність, суверенітет і територіальну цілісність проти гібридної та воєнної російської навали. Як свідчить історичний досвід, досягнення остаточної перемоги над агресором неможливе без ефективної постконфліктної розбудови держави. Про це необхідно думати вже сьогодні, спираючись на конституційно проголошений євроінтеграційним курс нашої держави<sup>1</sup>.

Розвиток громадянського суспільства передбачає більш активне залучення усіх верств населення до управління державою – фактичне перетворення державного управління на публічне (громадське) врядування, як поєднання державного управління і громадського самоврядування. Публічне врядування передбачає вищу ефективність управлінської діяльності внаслідок більшої громадської підтримки та консолідації довкола суспільно значущих цілей.

Права людини є визначальними засадами правового статусу особи, належать людині від народження, а тому є природними і невідчужуваними. Без цих прав людина не може існувати як повноцінна суспільна істота. Вони є необхідним елементом громадянського суспільства і правової держави<sup>2</sup>.

Громадська (публічна) безпека (далі – public safety) України – це обов'язковий елемент нормальної життєдіяльності місцевої громади при якому надійно захищаються всі суспільні цінності, а державні інституції функціонують відповідно до встановлених демократичних норм, забезпечуючи усі невід'ємні особисті права кожного окремого громадянина від будь-яких посягань. В умовах війни в Україні public safety набуває все більшої значущості й усвідомлення як важливого

---

<sup>1</sup> Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141. Преамбула, ст. 102. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.06.2026).

<sup>2</sup> Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К. : Українська енциклопедія, 2002. Т. 4: Н-П., С. 710.

чинника забезпечення життєвоважливих інтересів людини, суспільства і держави та виступає однією з ключових категорій сучасної науки та практики державного управління, визначальна якість (атрибут) українського суспільства щодо його цілісності, відносної стійкості та громадянської злагоди.

Актуалізація проблем public safety визначає вимоги до її нормативно-правового регулювання з метою впорядкування соціальних процесів у цій сфері та створення ефективних організаційно-правових механізмів, здатних прогнозувати і успішно долати зовнішні й внутрішні загрози різного характеру. Її нормативно-правове регулювання, як і побудова організаційно-правових механізмів забезпечення має відбуватися з урахуванням досвіду провідних демократичних країн. Вивчення і використання позитивного зарубіжного досвіду щодо форм та методів взаємодії держави і громадянськості з метою забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері публічної безпеки обумовлене гострою необхідністю формування нової якості вітчизняного сектору безпеки і оборони в умовах війни та постконфліктного врегулювання.

Запропоноване дослідження покликане продовжити, розпочату у попередніх наших публікаціях, наукову розвідку щодо шляхів модернізації системи публічного управління в Україні, підвищення ефективності правового забезпечення державотворчих процесів та захисту прав українських громадян, а також покращення наукового супроводу життєдіяльності сектору безпеки і оборони з урахуванням найпрогресивніших демократичних практик. Наша мета полягає – на підставі аналізу особливостей застосування нормативно-правових механізмів забезпечення public safety у найбільш розвинених країнах світу запропонувати авторські підходи щодо розбудови національної системи громадської (публічної) безпеки України, як обов'язкового елементу нормальної життєдіяльності не лише окремої місцевої громади, а й держави в цілому при якому надійно захищаються всі суспільні цінності, державні інституції функціонують відповідно до

встановлених норм, забезпечені усі невід’ємні особисті права кожного громадянина від будь-яких посягань<sup>3,4,5</sup>.

### **1. Політико-правовий аналіз стану забезпеченості громадської (публічної) безпеки у розвинутих країнах світу**

Говорячи про особливості забезпечення public safety у розвинутих країнах світу необхідно, насамперед, відзначити, що організаційно-правові механізми її забезпечення ґрунтуються на загальноновизнаних демократичних засадах міжнародного права та повною мірою узгоджуються зі світовим правовим порядком. У конституціях багатьох іноземних держав серед найважливіших засадничих принципів містяться і норми, спрямовані на забезпечення public safety, як складової національної безпеки. При цьому, особливий наголос робить на розвиток інститутів, які можуть правильно визначати ці норми, а також захистити їх, не стаючи новою загрозою існуванню демократичного ладу, прав і свобод кожного окремого громадянина.

Головним завданням забезпечення public safety є зробити певну територію більш придатною для життя, запобігти, а у разі потреби якнайшвидше ліквідувати негативні наслідки природно-техногенних катастроф, захистити місцевих мешканців від будь-яких посягань на їхнє здоров’я, життя чи спосіб життя. Найбільш придатними місцями для життя є ті, де людям забезпечують їхнє оптимальне життя, надійний захист невід’ємних прав і свобод, а також впевненість у майбутньому для кожного окремого громадянина, його сім’ї та рідних, а відтак усього суспільства<sup>6</sup>.

Як свідчить проведений аналіз, для більшості розвинених країн світу public safety – це, насамперед, функція урядів, яка покликана

---

<sup>3</sup> Somin S., Pikh N. Transformation des Informationsparadigmas der Öffentlichen Sicherheit die Ukraine unter Bedingungen der Hybrid Aggression. *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective Monographie. Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2020. P. 644 – 653.

<sup>4</sup> Lelechenko A.P., Lebedinska, O.Y., Somin, S.V., Vakulenko V.M., Pikh N.S. Introduction of the concept of sustainable development in the context of the constitutional reform of Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 2020. 27(4), P. 53-65.. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222120488> (SCOPUS).

<sup>5</sup> Піх Н.С. Забезпечення громадського (публічної) безпеки у країнах Європейського Союзу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 143 – 146.

<sup>6</sup> Core issues in policing / ed. by Leisman F., Loveday B., Savage S. 2nd ed. Harlow : Longman, 2000. 337 p.

забезпечувати захист громадян (осіб), організацій та установ від усіляких загроз їхньому добробуту та процвітання<sup>7</sup>.

Саме уряди у демократичних державах несуть повну відповідальність за стан public safety у своїх країнах. Вони забезпечують не лише життєдіяльність усіх державних і недержавних інституцій, функціонування громадських об'єднань, реалізацію особистих прав кожного окремого громадянина, а й опікуються, щоб ці невід'ємні права демократичного світу були надійно гарантовані у майбутньому.

Для цього уряди часто-густо використовують можливості спеціальних органів (сил) з метою успішного вирішення загроз заздалегідь, постійно займаються питання оптимізації внутрішніх резервів, використовують синергію та ретельно збалансовують витрати та вигоди від своїх заходів<sup>8</sup>.

Типовими проблеми public safety, якими, як правило, опікується муніципалітет, округ, штат чи федеральна юрисдикція, це – незаконне вживання наркотиків, незаконне вторгнення, крадіжки, переслідування, злочини неповнолітніх, бродяжництво, порушення режиму дотримання тиші, проблеми з побутовим сміттям, неадекватна соціальна поведінка, п'янство, а також інші питання підтримання належної якості життя<sup>9</sup>.

При цьому основний наголос робиться на профілактиці і захисту населення від подій, які можуть поставити під загрозу життя і безпеку великої кількості людей внаслідок травм, пошкодження майна, злочинних дій, а також катастроф природно-техногенного характеру.

Визначальну роль в забезпеченні public safety в розвинутих країнах відіграє місцева поліція, федеральна поліція та прикордонні органи. Саме вони стоять на сторожі внутрішньої безпеки демократичної держави, забезпечуючи внутрішньополітичну стабільність, конституційний лад та спроможність владних інституцій. Ці органи постійно вдосконалюють свої форми й методи роботи відповідно до масштабів наявних та потенційних загроз public safety, шукають нові можливості підвищення ефективності діяльності, насамперед, через більш широке залучення до вирішення проблем забезпечення повсякденної життєдіяльності місцевих активістів, громадських організацій та меценатів<sup>10</sup>.

---

<sup>7</sup> Ortmeier P. J. Public Safety and Security Administration. 1st Edition. Butterworth-Heinemann. 1999. PP. 27 – 28.

<sup>8</sup> Broadhurst, Roderic. Developments in the global law enforcement of cyber-crime. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 29.3 (2006). PP. 408 – 433.

<sup>9</sup> Hicks, David C. Thinking about organized crime prevention. *Journal of contemporary criminal justice*. 14.4 (1998). PP. 325 – 350.

<sup>10</sup> Барко В. І. Досвід психологічного забезпечення діяльності поліції (за мат-ми зарубіжних інформаційних джерел). *Право і Безпека*. 2016. № 2. С. 113 – 120.

У Великій Британії практики забезпечення public safety нормуються Законом Сполученого Королівства «Про поліцію» (1996 р.), згідно якого найголовнішим є охорона громадського порядку і цим має опікуватися кожен поліцейський незалежно від звання і посади. Специфічною рисою діяльності поліції Великої Британії із забезпечення public safety є те, що взаємодія між різними її силами (службами, відділами) не має чіткої регламентації і відбувається на договірній основі між старшими офіцерами<sup>11</sup>.

У Португальській Республіці з метою забезпечення public safety утворено поліцію public safety, яка функціонує відповідно до закону «Про організацію поліції публічної безпеки» від 2007 року. Її місія полягає у забезпеченні законності, внутрішньої безпеки та прав громадян відповідно до Конституції і законів. Поліція підзвітна перед членом Уряду, який відповідає за внутрішню адміністрацію, а її організація є єдиною для усієї держави<sup>12</sup>.

У Сполучених Штатах поняття public safety визначається, як «усвідомлене відчуття власного благополуччя як частини загального благополуччя, яке породжує в індивіда відносно впевненість у тому, що він (або вона) здатен задовольнити свої основні потреби та бажання як зараз, так і у майбутньому». При цьому, загроза public safety розглядається, якщо є небезпека втрати засобів життєдіяльності, брак доходів (низька зарплата або неповна зайнятість), а також невпевненість у доходах (навіть для високооплачуваного робітника)<sup>13</sup>.

У Канаді public safety виступає як підтримання умов, які необхідні задля постійного та довготривалого підвищення продуктивності праці та збільшення капіталу (високого та зростаючого стандарту життя), зокрема справедливої, безпечної та динамічної ділової атмосфери, яка сприяє інноваціям, внутрішнім та зовнішнім інвестиціям і постійному економічному зростанню<sup>14</sup>.

Загальноприйнятим для країн Північної Америки є те, що public safety розглядається, насамперед, як функція уряду щодо забезпечення належного захисту громадян, мешканців певного регіону, місцевих

---

<sup>11</sup> The Police Act 1996 (equipment) regulations 2011 and the Police Act 1996 (services) regulations 2011 : impact assessment. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/the-police-act-1996-equipment-regulations-2011-and-the-police-act-1996-services-regulations-2011-impact-assessment> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>12</sup> Checkel J. T. Social Constructivisms in Global and European Politics : A Review Essay. *Review of International Studies*. 2004. Vol. 30. No 2. P. 230 – 231.

<sup>13</sup> Піх Н. С. Забезпечення громадської публічної безпеки на Американському континенті. *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 177 – 184.

<sup>14</sup> Floyd R. Human Security and the Copenhagen School's Securitization Approach: Conceptualizing Human Security as a Securitizing Move. *Human Security Journal*. 2007. Vol. 5. P. 38 – 49.

організацій та установ від загроз їхньому благополуччю та процвітання. Із цією метою, вживаються відповідні заходи інституційного, організаційного та іншого характеру. При цьому, головний наголос робиться на профілактиці та запобіганні подій, що можуть становити реальну небезпеку для широкої громадськості (травм, пошкоджень майна, злочинів, техногенних катастроф тощо)<sup>15,16</sup>.

Сучасні наукові підходи щодо тлумачення терміну public safety загалом принципово не суперечать один одному, а лише доповнюють і розвивають, поглиблюючи уявлення про її сутність як соціального явища. Цільовою функцією public safety виступає захищеність людини і суспільства від небезпек та загроз, під якими слід розуміти сукупність несприятливих факторів (наявних, або латентних), які впливають на нормальний стан життєдіяльності.

Яскравим прикладом використання загальнонаукових знань задля більш ефективного забезпечення public safety є поширена міжнародна практика класифікації злочинів проти громадського порядку та безпеки відповідно до загальноприйнятої світової Універсальної десятикової класифікації, УДК (The UDC Summary, UDCS)<sup>17</sup>.

Згідно цієї класифікації, злочинами проти громадського порядку є:

- небезпечні об'єднання та секти, озброєнні банди, таємні злочинні громади за зразок італійської мафії, чи японської якудзи;
- підбурення та примушення до скоєння злочину, провокація злочину, уславлення і прикрашання злочину, підбурення до громадянської війни;
- безпорядок, бунт, заколот, громадянська непокоря;
- злочини, пов'язані з незаконним використанням озброєння та вибухівки;
- жебракування, бродяжництво, антигромадське ухилення від праці;
- транспортні злочини та злочини проти засобів зв'язку;
- злочини проти суспільного здоров'я та настанов щодо продовольства, фальсифікація продуктів харчування, незаконна медична практика;
- порушення законів про поховання та порядок на цвинтарях;

---

<sup>15</sup> Klotz A. Normsin International Relations. The struggle Against Apartheid, NY: Cornell University Press, 1995. 183 p.

<sup>16</sup> Maritime Domain Awareness in the Canadian Safety and Security Program. Scientific Brief. DRDC CSS 5 2013-042. URL : [http://cradpdf.drdc-rddc.gc.ca/PDFS/unc131/p538238\\_A1b.pdf](http://cradpdf.drdc-rddc.gc.ca/PDFS/unc131/p538238_A1b.pdf) (дата звернення: 08.06.2026).

<sup>17</sup> The UDC Summary, UDCS. The Universal Decimal Classification (UDC). URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php> (дата звернення: 10.06.2026).

– порушення законів про пресу, видавництво, незаконне розповсюдження друкованої продукції, злочини, що скоєні різноманітними ЗМІ<sup>18</sup>.

Крім того, завдяки використанню UDCS можна виокремити конкретні практичні заходи, які повинні спрямовуватися на підтримання public safety:

- охорона й підтримка громадських свобод, свободи думки, свободи слова та свободи преси;
- моніторинг свободи союзів, об'єднань та зібрань;
- нагляд за зброєю, боєприпасами і вибуховими речовинами, а також військовим спорядженням;
- спостереження за місцями значного скупчення людей (площами, вулицями, магістралями, громадськими місцями тощо);
- система реєстрації населення за місцем проживання ( мешкання);
- нагляд за іноземцями (нерезидентами), поліція у справах іноземців;
- моніторинг ситуації у готелях, поменшаннях громадян;
- спостереження за масовими зібраннями людей, фестивалями тощо<sup>19</sup>.

Проведений аналіз дозволяє виокремити такі загальноприйняті визначальні цілі, які ставлять перед собою розвинуті держави щодо забезпечення public safety:

- постійне зростання рівня життя населення;
- досягнення й підтримка необхідного рівня захищеності прав і свобод людини та громадянина;
- підвищення рівня захищеності населення під час надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, а також від терористичних загроз;
- забезпечення законних прав та інтересів громадських об'єднань;
- зниження рівня правопорушень та злочинів, захист матеріальних і духовних цінностей суспільства від загроз кримінального характеру;
- збереження громадянського миру й суспільної злагоди, сприяння етноконфесійному діалогу, підтримання соціальної та економічної стабільності;
- належне функціонування системи ефективної протидії загрозам людині та суспільству;
- динамічний характер самої системи забезпечення public safety (її здатність вчасно виявляти та нейтралізувати загрози власному

---

<sup>18</sup> Універсальна десяткова класифікація (УДК). Державна наукова установа “Книжкова палата України”. URL : <https://teacode.com/online/udc/34> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>19</sup> Універсальна десяткова класифікація (УДК). Державна наукова установа “Книжкова палата України”. URL : <https://teacode.com/online/udc/34> (дата звернення: 10.06.2026).

функціонуванню, спроможність своєчасно перебудовуватися відповідно до ситуації).

Вивчення та запровадження в Україні кращих іноземних практик, покликаних підвищити рівень забезпечення public safety має не лише практичне значення, а й виступає невід'ємною складовою розвитку вітчизняної науки. Особливої актуальності ця науково-практична проблема набула у зв'язку з необхідністю вироблення нових підходів щодо забезпечення захищеності громадянського суспільства в умовах російської агресії, збереження нормальної життєдіяльності в суспільно-політичній та економічній сферах.

## **2. Міжнародне право і національні законодавства: особливості забезпечення public safety на регіональному рівні**

Як показує проведене дослідження, на розвиток міжнародно-правових засад public safety об'єктивно впливають дві основні тенденції. По-перше, прагнення окремих держав до взаємовигідного співробітництва. По-друге, природна турбота національних урядів про захист власного суверенітету та політико-економічної незалежності від зовнішніх загроз. Для юристів-міжнародників при трактуванні категорії «міжнародний правопорядок» центральне місце належить саме безпеці і порядку. У широкому розумінні, це – правильний, налагоджений стан, відчуття миру і спокою, належне впорядкування поведінки, дотримання певних правил.

Застосування терміну public safety на міжнародній арені найчастіше відбувається у випадках, безпосередньої пов'язаних із принципами і нормами міжнародного права. Історія розвитку міжнародних відносин призвела до загального усвідомлення державами того факту, що межі їхніх вільних дій повинні бути поставлені в жорсткі юридичні рамки, вихід за межі яких слід вважати неприпустимим та протизаконним. Інакше може бути завдано шкоди не лише інтересам і правам інших країн, а й усій системі світового порядку.

У конституціях багатьох держав містяться норми, спрямовані на забезпечення public safety. При цьому наголос робиться на розвиток інститутів, які можуть правильно визначити ці норми, а також захистити їх, не стаючи новою загрозою існуванню демократичного ладу, прав і свобод громадянина.

Згідно Конституції Сполучених Штатів, автори Білля про права у поправці IV (1791 р.) затвердили принцип недоторканості особи і житла. Відповідно, у практиці Верховного суду США усталеною є позиція, згідно якої поправка IV представляє собою конституційну охорону приватної власності. Недоторканність приватної власності гарантує

недоторканість приватного життя громадян від неправомірного втручання держави в усі його сфери і визначається в американській юриспруденції поняттям Privacy. Ніхто не повинен бути позбавлений життя, свободи та майнових благ без судового рішення. Держава США несе відповідальність із заподіяння шкоди таким же чином і в тій же мірі, що і приватні особи при подібних обставинах. Зasadничу основу американського конституціоналізму становлять права людини. Забезпечення свободи і безпеки особистості, захист прав людини і громадянина від свавілля державної влади – основа Конституції Сполучених Штатів<sup>20</sup>.

Характерною ознакою законодавчих актів зарубіжних держав є певна реценсія норм міжнародного права в національні правові системи. Так, згідно зі ст. 25 Основного закону Федеративної Республіки Німеччини (1949 р.) загальні норми міжнародного права є складовою частиною права Федерації. Вони мають переваги перед законами і безпосередньо визначають права і обов'язки для жителів федеральної території. Спостерігається органічне поєднання національного правопорядку з міжнародним правом, причому з домінуванням останнього<sup>21</sup>.

Аналіз особливостей правового забезпечення public safety у провідних країнах світу дозволяє стверджувати, що ця науково-практична проблема вже вийшла за межі державного управління, а усе більше набуває ознак загальнолюдського та морально-етичного явища. Проблеми оптимального поєднання автономії особистості, її незалежності як суб'єкта природних прав людини з колективістськими засадами існування суспільства в конституційній моделі взаємовідносин держави і громадянина виступають засадничими принципами сталого соціального розвитку та і загалом виживання людства.

Сполучені Штати реалізують власну ексклюзивну систему забезпечення public safety. Поліція США не має єдиної (федеральної) нецентралізованої системи поліції, що пояснюється історичними особливостями розвитку державності на Північноамериканському континенті. Більшість поліцейських органів на місцях складають підрозділи шерифів штатів та округів. Нині на території США функціонує близько 3,5 тис. офісів шерифів із чисельністю від 2 осіб. Найбільш чисельний департамент шерифа – в окрузі Лос-Анджелес нараховує понад 11 тис. співробітників. Шериф є посадовою особою, який виконує у своєму окрузі певні адміністративні функції, володіє

---

<sup>20</sup> Піх Н. С. Забезпечення громадської публічної безпеки на Американському континенті. *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 177 – 184.

<sup>21</sup> Піх Н. С. Міжнародний досвід гарантування громадської (публічної) безпеки. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2020. № 2 (70). С. 193 – 197.

широкими повноваженнями щодо забезпечення громадського порядку і безпеки, профілактики правопорушень, протидії злочинності та виконання покарань. Шериф користується практично всіма владними повноваженнями на певній території відповідальності, а його діяльність фінансується за рахунок місцевого бюджету<sup>22</sup>.

Своєрідний досвід забезпечення громадської безпеки і правопорядку на адміністративних територіях існує в Японії. У населених пунктах ця функція здійснюється низовими ланками – поліцейськими постами і пунктами. Розуміючи, що одним із пріоритетних напрямків вдосконалення діяльності поліції є посилення взаємодії з громадськістю, уряд Японії здавна приділяє увагу функціонуванню в населених пунктах поліцейських «будок» (Koban). Така система заснована ще в епоху Мейдзі (1874 р.). Починаючи з 1982 року в Японії в округах і районах здійснює свою діяльність майже 9,5 тис. поліцейських постів і понад 6 тис. поліцейських пунктів. В цілому дані пости і пункти є основою поліції Японії, в них несуть службу майже 40% всіх співробітників<sup>23</sup>.

У поліцейських постах, що розташовані в селах здійснює несення служби один співробітник (Chuzaisho), який проживає там разом з сім'єю. Поліцейські ж пункти функціонують в містах, представляючи для співробітника тільки службове приміщення. У цих пунктах чергують від трьох до п'яти співробітників поліції, спостерігаючи за порядком на численних моніторах та підтримуючи зв'язок із усіма зацікавленими структурами через радіозв'язок. Такі поліцейські пункти працюють у єдиній системі по усій країні і відіграють важливу роль в забезпеченні громадської безпеки та правопорядку в Японії. Поліцейські, що працюють в Koban, покликані не лише охороняти правопорядок, але й надавати допомогу громадянам у будь-яких скрутних ситуаціях. Японські та іноземні дослідники високо оцінюють діяльність таких пунктів, називаючи їх адаптивними інститутами, характер яких визначається оточенням в якому вони функціонують<sup>24</sup>.

Співробітники патрульно-постової служби, що несуть службу на постах і пунктах в Японії, знаходяться на постійному патрулюванні закріпленої за ними території, тісно взаємодіють з кожної сім'єю, підприємством, установою чи організацією. Згідно із законодавством країни на кожного співробітника поліції має припадати в середньому 400 сімей. Під час служби співробітники патрульно-постової служби, з

---

<sup>22</sup> Піх Н. С. Забезпечення громадської публічної безпеки на Американському континенті. *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 177 – 184.

<sup>23</sup> Піх Н. С. Міжнародний досвід гарантування громадської (публічної) безпеки. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2020. № 2 (70). С. 193 – 197.

<sup>24</sup> March; Bayley D. *Forces of Order*. Berkeley, 1991. P. 16.

метою профілактики правопорушень, проводять серед населення роз'яснювальні роботи, забезпечуючи його необхідними відомостями оперативного характеру, а також вивчають громадську думку щодо діяльності поліції та урядових інституцій<sup>25</sup>.

Поліція Японії також має багатий досвід у здійсненні взаємодії з громадськістю, реабілітаційними центрами, асоціаціями старших братів і сестер, батьків і вчителів, комітетами самоврядування (квартирними комітетами). Асоціація старших братів і сестер вперше була утворена студентами Кіото у 1947 р. На сьогоднішній день, організація діє у всіх префектурах Японії. У 550 місцевих громадах, очолюваних Союзом асоціації, налічується близько 8 тис. членів. Асоціація батьків і вчителів функціонує в кожній японській школі, сприяючи в забезпеченні громадського порядку і безпеки, попередженні правопорушень. Діяльність місцевих осередків в межах усієї держави координується національною японською радою асоціації батьків і вчителів<sup>26</sup>.

Крім того, на всій території Японії здійснюють свою діяльність «пункти зв'язку з поліцією», до яких входять члени добровільних об'єднань громадян. Всього в країні функціонує понад 700 тис. таких пунктів, кожен з яких охоплює близько 50 родин<sup>27</sup>.

Аналіз зарубіжного досвіду організації взаємодії між поліцією та громадськістю з метою забезпечення public safety на рівні населених пунктів (громад) показує, що успішність такої взаємодії забезпечується низкою факторів, які у комплексі дозволяють:

По-перше, ефективно забезпечувати правопорядок на місцевому рівні.

По-друге, встановлювати громадський контроль за діяльністю поліції.

Третє, успішно поширювати серед місцевого населення усвідомлену відповідальність за забезпечення громадського порядку та безпеки, проводити профілактику правопорушень не тільки поліції, але і громадськості.

Вивчення зарубіжного досвіду розбудови системи public safety в населених пунктах, дозволяє сформулювати такі рекомендації для України:

1) необхідно розробити та запровадити комплексні заходи з метою налагодження в межах населених пунктів (територіальних громад) широкої взаємодії правоохоронних органів з громадськістю з метою

---

<sup>25</sup> Nishimura K. On the Nagasaki Beat: the Art of Community Policing. Look Japan. 1997. P. 26 – 27.

<sup>26</sup> Nishimura K. On the Nagasaki Beat: the Art of Community Policing. Look Japan. 1997. P. 26 – 27

<sup>27</sup> Police of Japan 2015. Tokyo : National Police Agency. 2015. P. 10.

інформаційного забезпечення охорони правопорядку, профілактики правопорушень та протидії злочинності;

2) активізувати діяльність, спрямовану на формування (збільшення) чисельності добровільних громадських об'єднань, що сприяють протидії правопорушенням, підтримують громадський порядок і безпеку у місцях проживання та в освітніх установах населених пунктів;

3) розгляну питання щодо об'єднання на базі місцевих органів поліції (пунктів, постів тощо) діяльності превентивного правоохоронного характеру, функцій соціально-правового забезпечення населення адміністративної території, а також інших функцій правоохоронних структур, спрямованих на забезпечення громадської (публічної) безпеки на територіальному рівні.

### **3. Особливості діяльності поліцейських формувань із забезпечення public safety у розвинених країнах світу**

Система органів public safety Франції складається з міської поліції та республіканських рот національної безпеки. На міську поліцію покладаються різноманітні завдання з підтримання громадського порядку, зокрема, вжиття заходів щодо забезпечення безпеки і здоров'я населення, охорони особистих і майнових прав громадян, збереження громадського спокою та миру<sup>28</sup>.

Основними підрозділами міської поліції є загони загальної служби міського корпусу, що виконують функції підтримання порядку на вулицях, а також автоінспекція. Крім того, до міської поліції входять служби, що займаються розслідуванням кримінальних правопорушень і різними адміністративними питаннями. У великих французьких містах служба безпеки поліцейського комісаріату організаційно поділена на три бригади: кримінальну бригаду, бригаду громадських місць і адміністративну. До сфери діяльності першої відноситься розслідування кримінальних правопорушень. Друга здійснює спостереження за громадськими місцями. В її обов'язки також входить охорона дітей та неповнолітніх, боротьба з аморальними протиправними діями. Адміністративна бригада опікується різними перевітками і розслідуваннями, що не відносяться до компетенції кримінальної бригади<sup>29</sup>.

---

<sup>28</sup> Freyermuth A., 2013, "L'offre municipale de sécurité : un effet émergent des luttes électorales. Une comparaison des configurations lyonnaise, niçoise, rennaise et strasbourgeoise (1983-2001)", *Revue Internationale de Politique Comparée*, n°1, vol.20. PP. 89 – 116.

<sup>29</sup> Gautron V., 2010, "La coproduction locale de la sécurité en France : un partenariat interinstitutionnel déficient", *Champ pénal/Penal field*, Vol. VII | 2010, mis en ligne le 27 janvier 2010, consulté le 24 avril 2018. URL : <http://journals.openedition.org/champpenal/7719> (дата звернення: 10.06.2026).

Крім того, адміністративна бригада веде роботу з іноземцями та контролює підприємства, які торгують спиртними напоями. Однак головним її завданням є збір інформації та вивчення суспільно-політичної думки населення в межах відповідальності поліцейської ділянки. Деякі поліцейські ділянки у Франції об'єднані в округи. Крім цього існують департаментські служби громадської безпеки<sup>30</sup>.

Важливе місце в роботі французьких поліцейських комісаріатів займає виявлення, припинення і розслідування кримінальних правопорушень. Із метою попередження злочинності неповнолітніх міська поліція регулярно проводить спеціальні оперативні заходи під кодовою назвою «операція канікули». Посилені наряди поліції підтримують порядок в курортних місцевостях, на пляжах, водних і гірських станціях<sup>31,32</sup>.

Республіканські роти безпеки представляють собою мобільні поліцейські підрозділи, використання яких проводиться за розпорядженням міністра внутрішніх справ за результатами запитів префектів місцевих департаментів у випадках відсутності або недостатньої кількості місцевих сил поліції<sup>33</sup>.

Організація забезпечення public safety на Британському континенті має свої національні особливості. Велика Британія виступає типовим прикладом децентралізації щодо організації діяльності поліції. Територіальний поліцейський апарат у Великій Британії складається з відповідних формувань у графствах, в містах, у столиці країни – Лондоні, в одному з найважливіших районів Лондона – Сіті, а також кількох об'єднаних поліцейських формувань у деяких графствах та містах<sup>34</sup>.

Оперативне керівництво поліцейськими формуваннями на певній території зосереджено в місцевому управлінні поліції, до складу якого, як правило, входять такі відділи: адміністративно-організаційний, відділ розслідування кримінальних злочинів, відділ запобігання злочинам,

---

<sup>30</sup> L'assemblée nationale adopte le budget 2013 de la mission sécurité – L'Obs. URL: <https://www.nouvelobs.com/politique/20121107.AFP4186/l-assemblee-nationale-adopte-le-budget-2013-de-la-mission-securite.html> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>31</sup> Gosselin C., Malochet V., 2017, “Jusqu’où ne pas aller trop loin ? Les bailleurs sociaux face aux enjeux de sécurité”, *Espaces et Sociétés*, n 171, 2017/4, pp. 129 – 143.

<sup>32</sup> Jouanneau H., 2018, “Les polices intercommunales ne décollent pas”, *lagazettedescommunes.com*, mis en ligne le 25 juin 2018, consulté le 28 juin 2018. URL : <http://www.lagazettedescommunes.com/570850/les-polices-intercommunales> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>33</sup> Jouve B., Lefèvre C., 1999, “De la gouvernance urbaine au gouvernement des villes? Permanence ou recomposition des cadres de l’action publique en Europe”, *Revue Française de science politique*, 1999, vol 49, n 6, PP. 835 – 853.

<sup>34</sup> Tomlin Report 1931. Report of the royal Commission on the Civil Service 1929-1931. Cmnd. 3909. London: H.M.S.O., 1931. PP. 167 – 168.

відділ безпеки дорожнього руху, транспорту і зв'язку, а також відділ допоміжної громадської служби<sup>35</sup>.

Керівництво поліцією в графстві здійснює постійний об'єднаний комітет, який створюється з рівної кількості представників місцевого представницького органу – ради графства та мирових суддів<sup>36</sup>.

У містах керівним органом поліцейської влади виступає комітет, який утворюється з членів ради міста і очолюється мером<sup>37</sup>.

Об'єднаними поліцейськими загонами керує апарат, що створюється на основі домовленостей між органами місцевого управління міст, міст-графств і інших міст, які об'єднали свої поліцейські сили в єдине формування<sup>38</sup>.

Крім того, у системі правоохоронних органів Великої Британії також існують загальні поліцейські служби, які знаходяться під патронатом Комітету загальних поліцейських служб. Цей комітет здійснює заходи з розслідування особливо тяжких злочинів силами регіональних бригад. Крім того, у багатьох графствах і містах Великої Британії існує інститут спеціальних (добровільних) констеблів, які виконують обов'язки з надання сприяння констеблям регулярних сил поліції. На таких констеблів поширюються права і обов'язки регулярних поліцейських, але вони несуть службу у вільний від своєї основної роботи час і отримують за це погодинну оплату<sup>39</sup>.

Значними повноваженнями в сфері охорони громадського безпеки та порядку володіють регіональні (місцеві) влади у ФРН. Згідно Конституції Німеччини (1949 р.) власні поліцейські формування на місцях було створено в усіх західнонімецьких землях, а після об'єднання в 1990 році ця модель організації поліції була поширена і на нові федеральні землі. На даний час до структури поліцейських служб федеральних земель входять служби кримінальної поліції і служби забезпечення громадського порядку. Останні складаються з поліції громадської безпеки та кримінальної поліції, а також відділів поліції готовності, апаратів управління (адміністрацій) та земельних відомств з охорони Конституції<sup>40</sup>.

Питання взаємодії поліції федерації і земель Німеччини унормовуються положеннями Конституцією. Так, стаття 30 Основного

<sup>35</sup> Fry G.K. The Changing Civil Service. London : Allen and Unwin, 1985. 162 p.

<sup>36</sup> Le Galès P., 1995, Du gouvernement des villes à la gouvernance urbaine. *Revue Française de Science politique*. vol. 45, n 1. PP. 57 – 95.

<sup>37</sup> Froment J.C., 2009, Les établissements publics de coopération intercommunale (EPCI), acteurs de la sécurité. Une cadre juridique et institutionnel renforcé, mais encore faiblement mis en œuvre. *Les Cahiers de la sécurité*. N 8. PP. 36 – 41.

<sup>38</sup> Police in Ben Weinreb and Christopher Hibbert (1983). *The London Encyclopedia*. P. 605 – 609.

<sup>39</sup> Gladden E.N. Civil Services of the United Kingdom, 1853 – 1970. London, 1967. P. 30.

<sup>40</sup> Піх Н. С. Забезпечення громадського (публічної) безпеки у країнах Європейського Союзу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 143 – 146.

закону визначає право земель на здійснення державних повноважень і виконання державних завдань, а статті 70 і 83 уповноважують суб'єкти федерації на виконання федерального закону. Керівництво земель ФРН на своїй території виконують загальні поліцейські завдання, несуть у повному обсязі відповідальність за забезпечення громадської безпеки та охорону громадського порядку, що у сукупності і забезпечує public safety на всій території Німеччини. Із 1963 року у ФРН діє добровільна поліцейська служба. Добровольці після перевірки на придатність виконання поліцейських завдань і відповідного спеціального навчання зараховуються до регулярної поліції. Вони несуть службу на постах чисельністю від 10 до 15 осіб<sup>41</sup>.

У всіх країнах ЄС, зокрема і в Німеччині, існує служба «оперативного втручання», яка складається з найбільш досвідчених співробітників мобільних підрозділів, оснащених новітнім озброєнням, спеціальним транспортом і засобами зв'язку і які покликані оперативно реагувати на акти масової громадської непокори, масові заворушення, чисельні маніфестації тощо. Ці підрозділи беруть участь також в проведенні операцій із затримання особливо небезпечних злочинців, охороняють порядок під час проведення масових заходів, надають допомогу населенню при стихійних лихах.

Аналіз особливостей діяльності правоохоронних органів у країнах ЄС щодо забезпечення public safety показує, що, загалом, у Великій Британії, Франції та Німеччині дуже багато спільного у цій сфері. Загальноприйнятим для цих країн є підхід, що підвищити ефективність діяльності поліції можна, зміцнивши взаємодію галузевих служб поліції між собою, а також з іншими правоохоронними органами та громадськістю. Крім того, вони вважають, що необхідно постійно покращувати професійну підготовку особового складу, спеціалізуючись на боротьбі з конкретними видами правопорушень, оптимізуючи системи інформаційного забезпечення поліцейських сил і впроваджуючи в роботу новітні технічні засоби.

У Сполучених Штатах основні повноваження у сфері забезпечення public safety мають влади штатів. На підставі Конституції США власні поліцейські формування створені у всіх штатах. В силу історично сформованого на базі Конституції США розподілу компетенції федерації і штатів у сфері кримінального і адміністративного законодавства поліцейські формування штатів виконують загальні поліцейські завдання і несуть відповідальність за забезпечення

---

<sup>41</sup> Піх Н. С. Забезпечення громадського (публічної) безпеки у країнах Європейського Союзу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 143 – 146.

громадської безпеки та підтримання правопорядку на території всієї федерації<sup>42</sup>.

Головними завданнями поліцейських формувань американських штатів, як правило, є: загальна охорона громадського порядку і безпеки; виявлення і затримання кримінальних злочинців; захист життя і майна громадян; знаходження викраденого і втраченого майна; регулювання і контроль вуличного руху; участь в організації цивільної оборони; попередження та припинення злочинів<sup>43</sup>.

Стратегічні завдання поліції з охорони громадського порядку в регіонах визначаються, насамперед, бажанням місцевого населення кожного конкретного регіону боротися з правопорушеннями в цілому. Тому місцеве населення бере безпосередню участь у визначенні пріоритетів роботи поліції. Поліція здійснює нагляд за охороною порядку в регіоні, а громадськість має право залучатися до дії щодо нагляду за правоохоронною діяльністю. Ефективність діяльності поліції визначається рівнем кооперації (залучення) населенням до самообслуговування власних потреб у регіоні та вирішення проблем громадян<sup>44</sup>.

Незважаючи на деякі успіхи, досягнуті поліцією у XX ст., зумовлені широкою участю розшукової поліції в попередженні злочинів, а також появою в арсеналі поліції таких технічних нововведень, як автомобілі та радіо, число злочинів в країні продовжує неухильно зростати.

В американській юридичній літературі існують такі визначення порушень громадянського спокою. Порушення громадянського спокою – це такі види злочинів, які більш за все наносять шкоду якості життя та добробуту населення. Вони проявляються територіально, характеризуються проституцією, наркотиками, бандитськими угрупованнями і породжують такі злочини, як пограбування, зломи, напади і часто локалізуються навколо певних районів і зон. У діяльності правоохоронних органів США використовується таке визначення порушення громадянського спокою: нелегальні дії, що кваліфікуються законодавством як порушення громадянського спокою, або нелегальні дії, які заважають нормальній життєдіяльності суспільства або загрожують власності жителів району.

Ще одна проблема, яка є болючою не лише для Каліфорнії, а й загалом для Сполучених Штатах – це побутове (домашнє) насильство. Статистика відділу юстиції штату показує, що майже в третини всіх

---

<sup>42</sup> Guide to the Orlando Winfield Wilson Papers, ca. 1928 – 1972. Online Archive of California. Retrieved October 20, 2006.

<sup>43</sup> Kelling, George L., Mary A. Wycoff (December 2002). Evolving Strategy of Policing : Case Studies of Strategic Change. National Institute of Justice. NCJ 198029.

<sup>44</sup> Paull, John (2019). The Use of Lethal Force by Police in the USA: Mortality Metrics of Race and Disintegration (2015-2019). *Journal of Social and Development Sciences*. 5 (4). PP. 30 – 35.

умисних вбивств жертви були вбиті чоловіком, батьком або дитиною, тобто не чужими людьми, а тими, кого вони люблять і кому довіряють.

В останній час за допомогою засобів масової інформації прикута увага громадськості багатьох країн, в тому числі і США, до гостроти цієї проблеми і до серйозних соціальних наслідків від її проявів. Цільова група при Президентові США, що опікується жертвами злочинних посягань, визнала, що домашнє насильство набагато складніше за своїми причинами та можливими шляхами вирішення, ніж звичайні злочини, що вчиняються незнайомими людьми. Щороку, у середньому, до шести мільйонів дружин піддаються фізичному насильству з боку своїх чоловіків<sup>45</sup>.

Проведене дослідження особливостей діяльності американської поліції з охорони громадського порядку дозволяє зробити висновок, що теоретичні концепції та принципи правового регулювання цієї діяльності базуються на виконанні традиційних для США державних завдань, спрямованих на забезпечення економічних, політичних і особистих прав громадян<sup>46</sup>.

Робота поліцейських служб характеризується активністю і професіоналізмом співробітників, високим рівнем технічного забезпечення і тісною взаємодією з населенням<sup>47</sup>.

Незважаючи на достатньо великі відмінності між діяльністю поліцейських в США і Україні, різниця в правових і культурних традиціях, чисельності та щільності населення, географічних масштабах та інших специфічних рисах, для нас особливий інтерес представляє використання американського позитивного досвіду з питань забезпечення public safety<sup>48</sup>.

Особливе місце у співпраці між місцевою поліцією і громадськістю займає діяльність волонтерів (добровільних помічників поліції). Серед найбільш поширених форм залучення волонтерів до правоохоронної діяльності є: клуби спостереження за безпекою мікрорайону представниками громадськості; громадські академії (короткострокові курси правової освіти); програми участі (допомога патрульним, слідчим,

---

<sup>45</sup> Піх Н.С. Забезпечення громадської публічної безпеки на Американському континенті. *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 177 – 184.

<sup>46</sup> Fired/Rehired: Police chiefs are often forced to put officers fired for misconduct back on the streets. Washington Post. August 3, 2017. Retrieved October 1, 2017. URL : <https://www.washingtonpost.com/graphics/2017/investigations/police-fired-rehired/> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>47</sup> Shielded from Justice: Police Brutality and Accountability in the United States. *Human Rights Watch*. Retrieved October 1, 2017. URL : <https://www.hrw.org/legacy/reports98/police/uspo12.htm> (дата звернення: 10.06.2026).

<sup>48</sup> NYPD Stop And Frisks: 15 Shocking Facts About A Controversial Program. *Huffington Post*. May 15, 2012. Retrieved December 24, 2013. URL : [https://www.huffpost.com/entry/nypd-stop-and-frisks-15-shocking-facts\\_n\\_1513362](https://www.huffpost.com/entry/nypd-stop-and-frisks-15-shocking-facts_n_1513362) (дата звернення: 10.06.2026).

секретарські та адміністративні функції); участь у патрулюванні на спеціально обладнаних автомобілях тощо<sup>49</sup>;

Цікави є висновки американських вчених щодо особливостей забезпечення public safety на територіальному рівні:

- збільшення кількості офіцерів поліції не обов'язково зменшує кількість випадків злочинів, а також не збільшує число розкритих злочинів. Насправді існує інша залежність – пряма залежність між злочинністю і несприятливими соціальними умовами, такими, як: бідність, безграмотність, наркотики, безробіття, щільність населення і соціальна нерівність;

- вибіркового патруль не обов'язково зменшує злочинність і не підвищує шанси офіцера на арешт підозрюваного злочинця. Він також не наближає поліцію до громадськості і не зменшує страх населення перед злочинними посяганнями;

- швидкі дії поліції у відповідь важливі тільки у незначному відсотку справ, там де є загроза людському життю, або можливість затримати злочинця. Замість цього громадяни цілком задоволені визначеним часом реагування на яке вони можуть розраховувати. У випадках, коли подія незначна і не вимагає присутності офіцера на місці події, громадян задовольняє такий метод, як прийняття заяви про інцидент по телефону;

- кримінальні розслідування не настільки успішні, як вважається у суспільстві. Злочин, як правило, розкривається лише тоді, коли підозрюваний заарештований негайно або свідок може надати ім'я людини (його адресу, номер машини тощо) або опізнати останнього за фотографією. Успішне розслідування відбувається лише тоді, коли злочинець відомий і коли отримані докази можуть слугувати підставою для арешту і судового переслідування.

## **ВИСНОВКИ**

Public safety є однією з ключових категорій сучасної науки та практики у сфері забезпечення національної безпеки і виступає як визначальна якість (атрибут) суспільства щодо його цілісності, відносної стійкості та громадянської злагоди. Особливої актуальності ця категорія набуває в умовах російського вторгнення в Україну.

Public safety, поряд з іншими складовими національної безпеки, характеризує надійність існування та стійкість розвитку соціально-політичної системи держави. Разом із тим, вона має на увазі і особливий вид діяльності щодо її забезпечення, яка охоплює систему заходів, спрямованих на запобігання небезпек й загроз. Цільовою функцією забезпечення public safety виступає саме захищеність людини і

---

<sup>49</sup> Department of Justice Police Misconduct Pattern or Practice Program (FAQ). United States Department of Justice. Retrieved November 14, 2007. URL : <https://www.justice.gov/crt/split/faq.htpppmp.htm> (дата звернення: 10.06.2026).

суспільства від небезпек та загроз різного характеру, під якими слід розуміти сукупність несприятливих факторів (наявних, або латентних), які прямо або опосередковано впливають на нормальний стан життєдіяльності держави та суспільства.

Для розвинених країн світу public safety – це, насамперед, функція урядів, яка покликана забезпечувати захист громадян (осіб), організацій та установ від усіляких загроз їхньому добробуту та процвітання. Саме уряди забезпечують не лише нормальну життєдіяльність усіх державних і недержавних інституцій, функціонування громадських об'єднань, реалізацію особистих прав кожного окремого громадянина, а опікуються, щоб ці невід'ємні права демократичного світу були надійно гарантовані і у майбутньому.

Адаптація в Україні кращих іноземних практик, покликаних підвищити рівень забезпечення public safety має не лише суто практичне значення, а й виступає невід'ємною складовою розвитку вітчизняної науки в галузі права, державного управління та національної безпеки. Особливої актуальності ця науково-практична проблема набула на нинішньому етапі державотворення – у зв'язку з необхідність вироблення нових підходів щодо забезпечення захищеності громадянського суспільства в умовах збройної російської агресії, недопущення загроз життю і здоров'ю пересічних українців, збереження нормальної життєдіяльності в суспільно-політичній та економічній сферах.

## АНОТАЦІЯ

Запропоноване дослідження покликане продовжити, розпочату у попередніх наших публікаціях, наукову розвідку щодо шляхів модернізації системи публічного управління в Україні, підвищення ефективності правового забезпечення державотворчих процесів та захисту прав українських громадян, а також покращення наукового супроводу життєдіяльності сектору безпеки і оборони з урахуванням найпрогресивніших демократичних практик. Наша мета полягає – на підставі аналізу особливостей застосування нормативно-правових механізмів забезпечення public safety у найбільш розвинених країнах світу запропонувати авторські підходи щодо розбудови національної системи громадської (публічної) безпеки України, як обов'язкового елементу нормальної життєдіяльності не лише окремої місцевості громади, а й держави в цілому. На наше переконання, public safety є однією з ключових категорій сучасної науки та практики у сфері забезпечення національної безпеки і виступає як визначальна якість (атрибут) суспільства щодо його цілісності, відносної стійкості та громадянської злагоди, особливо в умовах російського вторгнення в Україну. Проведено політико-правовий аналіз стану забезпеченості

громадської (публічної) безпеки у розвинутих країнах світу. Досліджено міжнародне право і національні законодавства в контексті аналізу особливостей забезпечення public safety на регіональному рівні в демократичних країнах. Висвітлено форми та методи діяльності поліцейських формувань із забезпечення public safety у розвинених країнах світу. Зроблено висновок, що адаптація в Україні кращих іноземних практик, покликаних підвищити рівень забезпечення public safety має не лише суто практичне значення, а й виступає органічною складовою розвитку вітчизняної науки в галузі права, державного управління та національної безпеки. Особливої актуальності ця науково-практична проблема набула у зв'язку з необхідністю вироблення нових підходів щодо забезпечення захищеності громадянського суспільства, збереження нормальної життєдіяльності в суспільно-політичній та економічній сферах в умовах збройної російської агресії. Підготовлено пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового, науково-експертного та інституційно-адміністративного забезпечення розбудови системи public safety в Україні.

### Література

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141. Преамбула, ст. 102. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.06.2026).
2. Барко В. І. Досвід психологічного забезпечення діяльності поліції (за мат-ми зарубіжних інформаційних джерел). *Право і Безпека*. 2016. № 2. С. 113 – 120.
3. Піх Н. С. Забезпечення громадського (публічної) безпеки у країнах Європейського Союзу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 143 – 146.
4. Піх Н. С. Забезпечення громадської публічної безпеки на Американському континенті. *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 177 – 184.
5. Піх Н. С. Міжнародний досвід гарантування громадської (публічної) безпеки. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2020. № 2 (70). С. 193 – 197.
6. Універсальна десяткова класифікація (УДК). Державна наукова установа “Книжкова палата України”. URL: <https://teacode.com/online/udc/34> (дата звернення: 10.06.2026).
7. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: Українська енциклопедія, 2002. Т. 4: Н-П., С. 710.
8. Broadhurst, Roderic. Developments in the global law enforcement of cyber-crime. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 29.3 (2006). PP. 408 – 433.

9. Checkel J. T. Social Constructivisms in Global and European Politics : A Review Essay. *Review of International Studies*. 2004. Vol. 30. No 2. P. 230 – 231
10. Core issues in policing / ed. by Leisman F., Loveday B., Savage S. 2nd ed. Harlow : Longman, 2000. 337 p.
11. Department of Justice Police Misconduct Pattern or Practice Program (FAQ). United States Department of Justice. Retrieved November 14, 2007. URL: <https://www.justice.gov/crt/split/faq.htppmp.htm> (дата звернення: 10.06.2026)
12. Fired/Rehired: Police chiefs are often forced to put officers fired for misconduct back on the streets. Washington Post. August 3, 2017. Retrieved October 1, 2017. URL : <https://www.washingtonpost.com/graphics/2017/investigations/police-fired-rehired/> (дата звернення: 10.06.2026).
13. Floyd R. Human Security and the Copenhagen School's Securitization Approach: Conceptualizing Human Security as a Securitizing Move. *Human Security Journal*. 2007. Vol. 5. P. 38 – 49.
14. Freyermuth A., 2013, “L’offre municipale de sécurité : un effet émergent des luttes électorales. Une comparaison des configurations lyonnaise, niçoise, rennais et strasbourgeoise (1983-2001)”, *Revue Internationale de Politique Comparée*, n°1, vol.20. PP. 89 – 116.
15. Froment J.C., 2009, Les établissements publics de coopération intercommunale (EPCI), acteurs de la sécurité. Une cadre juridique et institutionnel renforcé, mais encore faiblement mis en œuvre. *Les Cahiers de la sécurité*. N 8, pp. 36 – 41.
16. Fry G.K. The Changing Civil Service. London : Allen and Unwin, 1985. 162 p.
17. Gautron V., 2010, “La coproduction locale de la sécurité en France : un partenariat interinstitutionnel déficient “, *Champ pénal/Penal field*, Vol. VII | 2010, mis en ligne le 27 janvier 2010, consulté le 24 avril 2018. URL : <http://journals.openedition.org/champpenal/7719> (дата звернення: 10.06.2026).
18. Gladden E.N. Civil Services of the United Kingdom, 1853–1970. London, 1967. P. 30.
19. Gosselin C., Malochet V., 2017, “Jusqu’où ne pas aller trop loin ? Les bailleurs sociaux face aux enjeux de sécurité“, *Espaces et Sociétés*, n 171, 2017/4, pp. 129 – 143.
20. Guide to the Orlando Winfield Wilson Papers, ca. 1928–1972. Online Archive of California. Retrieved October 20, 2006.
21. Hicks, David C. Thinking about organized crime prevention. *Journal of contemporary criminal justice*. 14.4 (1998). PP. 325 – 350.
22. Jouanneau H., 2018, “Les polices intercommunales ne décollent pas“, [lagazettedescommunes.com](http://lagazettedescommunes.com), mis en ligne le 25 juin 2018, consulté le 28 juin

2018. URL : <http://www.lagazettedescommunes.com/570850/les-polices-intercommun> (дата звернення: 10.06.2026).

23. Jouve B., Lefèvre C., 1999, “De la gouvernance urbaine au gouvernement des villes? Permanence ou recomposition des cadres de l’action publique en Europe“, *Revue Française de science politique*, 1999, vol 49, n 6, PP. 835 – 853.

24. Kelling, George L., Mary A. Wycoff (December 2002). *Evolving Strategy of Policing : Case Studies of Strategic Change*. National Institute of Justice. NCJ 198029.

25. Klotz A. Normsin International Relations. *The struggle Against Apartheid*, NY: Cornell University Press, 1995. 183 p.

26. L’assemblée nationale adopte le budget 2013 de la mission sécurité – L’Obs. URL: <https://www.nouvelobs.com/politique/20121107.AFP4186/l-assemblee-nationale-adopte-le-budget-2013-de-la-mission-securite.html> (дата звернення: 10.06.2026).

27. Le Galès P., 1995, Du gouvernement des villes à la gouvernance urbaine. *Revue Française de Science politique*. vol. 45, n 1, pp. 57 – 95

28. Lelechenko A.P., Lebedinska, O.Y., Somin, S.V., Vakulenko V.M., Pikh N.S. Introduction of the concept of sustainable development in the context of the constitutional reform of Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 2020. 27(4), P. 53-65.. URL: [https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222120488\(SCOPUS\)](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222120488(SCOPUS))

29. March; Bayley D. *Forces of Order*. Berkeley, 1991. P. 16.

30. Maritime Domain Awareness in the Canadian Safety and Security Program. Scientific Brief. DRDC CSS 5 2013-042. URL: [http://cradpdf.drdc-rddc.gc.ca/PDFS/unc131/p538238\\_A1b.pdf](http://cradpdf.drdc-rddc.gc.ca/PDFS/unc131/p538238_A1b.pdf) (дата звернення: 08.06.2026).

31. Nishimura K. *On the Nagasaki Beat: the Art of Community Policing*. Look Japan. 1997. P. 26 – 27.

32. NYPD Stop And Frisks: 15 Shocking Facts About A Controversial Program. *Huffington Post*. May 15, 2012. Retrieved December 24, 2013. URL: [https://www.huffpost.com/entry/nypd-stop-and-frisks-15-shocking-facts\\_n\\_1513362](https://www.huffpost.com/entry/nypd-stop-and-frisks-15-shocking-facts_n_1513362) (дата звернення: 10.06.2026).

33. Ortmeier P. J. *Public Safety and Security Administration*. 1st Edition. Butterworth-Heinemann. 1999. 208 p. ISBN: 978008094099.

34. Paull, John (2019). The Use of Lethal Force by Police in the USA: Mortality Metrics of Race and Disintegration (2015-2019). *Journal of Social and Development Sciences*. 5 (4): 30 – 35.

35. Police in Ben Weinreb and Christopher Hibbert (1983). *The London Encyclopedia*. P. 605 – 609.

36. *Police of Japan 2015*. Tokyo : National Police Agency. 2015. P. 10

37. *Shielded from Justice: Police Brutality and Accountability in the United States*. *Human Rights Watch*. Retrieved October 1, 2017. URL:

<https://www.hrw.org/legacy/reports98/police/uspo12.htm> (дата звернення: 10.06.2026).

38. Somin S., Pikh N. Transformation des Informationsparadigmas der Öffentlichen Sicherheit die Ukraine unter Bedingungen der Hybrid Aggression. *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective Monographie. Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2020. P. 644 – 653.

39. The Police Act 1996 (equipment) regulations 2011 and the Police Act 1996 (services) regulations 2011 : impact assessment. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/the-police-act-1996-equipment-regulations-2011-and-the-police-act-1996-services-regulations-2011-impact-assessment> (дата звернення: 10.06.2026).

40. The UDC Summary, UDCS. The Universal Decimal Classification (UDC). URL: <http://www.udcsummary.info/php/index.php> (дата звернення: 10.06.2026).

41. Tomlin Report 1931. Report of the royal Commission on the Civil Service 1929-1931. Cmnd. 3909. London: H.M.S.O., 1931. 252 p

#### **Information about the authors:**

##### **Somin Sergii Valeriyovich,**

Doctor of Political Science, Full Professor,  
Chief Researcher at the Department of Legal and Anti-Corruption Policy  
of the Center for Security Studies, The National Institute  
for Strategic Studies,  
7-A Pyrohova str., Kyiv, 01054, Ukraine

##### **Komashko Volodymyr Volodymyrovych,**

Doctor of Philosophy in Law, Honored Lawyer of Ukraine  
Head of Legal and Anti-Corruption Policy Department of the Center  
for Security Studies, The National Institute for Strategic Studies  
7-A Pyrohova str., Kyiv, 01054, Ukraine

##### **Pikh Natalia Stepanivna,**

Candidate of Sciences in Public Administration,  
Prosecutor of the Odessa Regional Prosecutor's Office,  
3 Italiyska str., Odesa, 65026, Ukraine